

A város környékén sok rózsaszínes tufa található. Ezekből kocka alakú lapokat vágnak. Tumanjan a középületek, de még a központibb lakóházak falait is ezekkel borították. Ha rájuk süt a nap, érvényesül színtük. De felhős időben a várost nagyon szürkévé teszik. Ezt a sok zöld terület valamennyire ellensúlyozza.

Első napunk késő délutánjára már csak egyetlen, de annál érdekesebb műsorszámunk maradt: az Ararát nevét viselő örmény

konyakgyár felkeresése. A Hrazdan folyón átvívó országúti híd vége fölé egy dombra emelt hatalmas épület a központja. Több emeletnyi mélységű a pincerendszere. Természetesen műzeumi részlege is van: hordók és vitrinben őrzött régi címék palackok között sétálva ismerjük meg az üzem történetét, a konyakféléket, s a hozzájuk fűződő számos legendát. Megtudjuk, hogy *Churhill*nek Sztálin

küldte rendszeresen a kedvenc konyakját. Aznavour pedig egy különleges konyakkeveréket rendelt innen, mely ma az ő nevét viseli. Aztán következik a konyak-kostoló. Egy hosszú teremben elegánsan megterített asztalon vár a két-két öblös pohárba töltött egy-egy ujjnyi konyak. Elmondják, hogy lehet a konyak öt éves, tízéves

és harmincéves is. Más-más a színe, ereje és persze az ára. Végül az üzletbe jutunk, ahol pár decistől akár literes méretű üvegekben is árulják a márkás italt. Bár repülőn kell hazaszállítani, sokan vásárolnak kisebb üvegekkel. Az Ararát nem véletlenül a nemzeti konyak márkája. Innen – és az ország szinte minden pontjáról – látható az 5000 méternél magasabb hóborította kettős csúcsú hegy. Az örmények szent hegye.

Hasonló a japánok Fudzsijához. Csak-hogy a hegy tövében ott a drótkerítéses határ, s kezdődik Törökország. Mégis, már a szovjet tagköztársaság idején az örmény címerben szerepelt az Ararát. A legenda szerint Törökország nagykövete útján tiltakozott *Georgij Csicserin* szovjet külügyminiszternél az ellen, hogy a határon túl, más országban fekvő Ararát az örmény címerben szerepelhessen. Mire kis gondolkodás után Csicserin így felelt: a törökök is a félholdat ábrázolják címerükben, pedig a Hold eddigelé még nem török terület.

(*folymatjuk*)

Photo by: www.photostock.am
Örményországi képek *Spirit of Armenia*
2008

Az örmény ábc betűi

Bálintné Kovács Júlia

Az Azbé, Ázbé Azbej, Ázbej családnevű örményekről – III. rész

Ázbej Sándor munkássága során különböző állami tervezővállalatoknál volt tervező építész, modern funkcionalista lakó- és középületeket egyaránt tervezett.

Az 1950-es években részt vett több vidéki város (1959: Ózd; 1959: Gyöngyös; 1959: Pécs; 1961: Várpalota) rendezésének tervpályázatában, melyeken különböző díjakat is nyert. Jelentős szerepe volt Kazincbarcika városrendezésében, ahol az új városrész lakóépületeinek egy részét is tervezte (1951-60), az ÁRT mellett. A budapesti Lágymányosi lakótelep tervezésének és megépítésének első szakaszában is fontos részt vállalt, ahol lakótelepi házak (1000 lakás) és a korszerű bölcsőde fűződik nevéhez. 1960-63 között épül meg a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Rezső téri kollégiuma és az egi Tanárképző Főiskola leánykollégiuma (1962-64). Az egykori Magyar Színház, a máig ideiglenes Nemzeti Színház átépítésére kiírt tervpályázat győztese, a teljesen és korszerűen átalakított színházépületért (1963-66) 1973-ban Ybl-díjat kapott. Ugyancsak az ő terve alapján építették át a Pesti Színházat a Váci utcában (1964-67). Fő tervezője az algériai olimpiai stadionnak (1965-72), ahol nemcsak az egyedi épület, hanem komplex „sportváros” megalkotója. A megvalósult épület nagy nemzetközi elismerésben részesült.

Írásai:

Algériai olimpiai stadion, in: Magyar Építőművészet, 1967/1.

Hevesi téri színház, in: Magyar Iparművészet, 1968/1.

Egi Tanárképző Főiskola leánykollégiuma, in: Magyar Iparművészet, 1970/1.

Irodalom:

PERÉNYI I.: Kompozíciós törekvések városstervezési gyakorlatunkban, in: Magyar Építőművészet, 1955/3-5.

GYÖNGYÖSI I.: Budapest épülő új lakótelepei, in: Magyar Építőművészet, 1957/1-2.

HOFER M.: Nemzeti Színház, Budapest, in: Magyar Építőművészet, 1967/1.

JAKAB Z.: Pedagógiai Főiskola leánykollégiuma, Eger, in: Magyar Építőművészet, 1969/3.

Nemzeti Színház (épületismertetés), in: Magyar Építőművészet, 1972/3.

SZITTYA B.: Olimpiai Stadion, Algír, in: Magyar Építőművészet, 1973/2.

Forrás Kortárs Magyar Művészeti Lexikon I-III.

„A színház története messzire nyúlik vissza. Állandó Nemzeti Színház építésének szükségességét már *Széchenyi István* is felterjesztette 1832-ben. A színház ebben a korszakban egy független nemzet magától értetődő szükségleteként volt értelmezhető, illetve a nyelv, a kultúra csatateréként is funkcionált. Különösen igaz ez Pesten, hiszen 1812-ben nyílt meg itt a Pesti Német Nyelvű Színház, tehát érthető és tökéletesen indokolt igényként fogalmazódott meg, hogy magyar nyelven is legyen színvonalas színjátszás a városban.

A Pesti Magyar Színház eredeti, Lang Adolf tervei alapján készült épülete 1897-ben.
Forrás: Wikimedia Commons

Az állandó Nemzeti Színház megépítéséhez azonban 170 évnek kellett eltelnie, egészen addig a Nemzeti Színház társulata „ideiglenes jelleggel” különböző épületeken dolgozott. 1897-ben épült fel – a mindmáig a Hevesi Sándor tér 4. szám alatt található – Pesti Magyar Színház. Eredetileg ez két nemesi család, a Rákosiak és a Beöthyek tulajdonában álló magán-színház volt, amely abban az időben az egyik legnépszerűbb budapesti színháznak számított.

Az épület szerkezete és a társulat működése az elkövetkező évtizedekben változatlan maradt. Végül az 1960-as években államosították a színházat, majd **1966-ban Ázbej Sándor tervei alapján átépítették.** A színház ekkor nyerte el mai külsejét, e korszaknak a stílusjegyeit viselő kívül belül. A hatvanas évek derekán

a megújuló épület „nyugatiasnak” számított – legalábbis a hazai viszonyok közt.

„Ideiglenesen” ebbe az épületbe költözött be 1966-tól kezdve a Nemzeti Színház társulata, korábbi épületét 1965-ben, a 2-es metró építésére hivatkozva lebontották. A Pesti Magyar Színházban olyan színészek játszottak, mint *Blaha Lujza*, *Bajor Gizzi*, *Jászai Mari*, *Sinkovits Imre* vagy *Básti Juli*.

A színház jellegzetes homlokzata *Illés Gyula* szobrászművész munkája, a műalkotás különböző színházi jeleneteket ábrázol.

Az épület egyik oldalán csillogó „acéllevelek” napos időben folyton változó árnyépként jelennek meg a falon. A színház eredetileg 1000 fős nézőtere az átépítés után 665 főre redukálódott, cserébe

A színház épülete szemből nézve a jellegzetes domborművel.
Fotó: Wikimedia Commons/Alex Barrow

viszont nőtt a színpad és a mögötte lévő színházi tér.

Egy anekdota szerint a színház egyik emeletén lévő kis hallba járt ki Sinkovits cigarettázni és onnan figyelte a szemközti panelház lakóinak életét, akiről

ennek köszönhetően majdnem mindent tudott, ez volt az „ő kis szappanoperája”.

Forrás: *Vasárnap*. Berezsnay István / 2019. 02. 18. *Belestünk a Pesti Magyar Színház kulisszái mögé*

Fővárosi Örmény Klub 2019. május 16-ai rendezvény megnyitása, előadó Nagy Lenke teológus, újságíró: Vallás és politika; valamint Kálvin Tamás (Fővárosi Örmény Közösségi Tér éneknövendéke)